

کتاب‌شناسی کربلا در یک نگاه

نورالدین علیلو

پیش‌گفتار

هر پژوهش می‌بایست پیشینه به کتاب‌شناسی تخصص مورد نظر پژوهشگر باشد تا بتواند موضوع بحث خود را مستند کند. لذا نویسنده، ابتدا منابع و مأخذ خود را آماده کرده و سپس به نگارش موضوع می‌پردازد. کتاب‌شناسی حاضر، فهرست‌وار و بدون تحلیل و توصیف، به معرفی کتاب‌شناسی می‌پردازد.

ضمناً منظور ما در کتاب‌شناسی کربلا، فقط تاریخ کربلا می‌باشد؛ چرا که هر جانی از کربلا برده می‌شود، نام مبارک امام حسین علیه السلام نیز به ذهن متبادر می‌شود؛ زیرا نام کربلا با نام امام حسین علیه السلام عجین شده است. درباره کتاب‌شناسی امام حسین علیه السلام کتاب‌های بسیار و بعضاً مفصلی نگاشته شده است^۱ که خارج از موضوع بحث ما می‌باشد.

این کتاب‌شناسی در ۵ قسمت تنظیم شده:

۱. کتاب‌های عربی (۱۶۶ عنوان)؛ ۲. کتاب‌های فارسی (۷۹ عنوان)؛ ۳. کتاب‌های اردو (۶ عنوان)؛ ۴. مقالات (۲۱ عنوان)؛ ۵. مجلات.

شیوه نگارش

عناوین آثار به صورت الفبایی تنظیم شده؛ سپس نام مشهورتر نویسنده، یا مترجم، نام نویسنده، سال تولد یا تولد و وفات نویسنده، محل نشر، نام ناشر، سال نشر (اعم از شمسی، قمری، میلادی)، قطع کتاب، نوبت چاپ و در پایان به صفحات کتاب اشاره شده است. در مجلات و مقالات، عدد و سال نشر درج شده است. امیدوارم که مفید پژوهشگران تاریخ کربلا افتد.

کتاب‌های عربی

۱. ابن بطوطه فی کربلا، صفار حائری، سعید بن هادی (۱۳۴۷ ه ق)
۲. اثر التحضر فی تطویر المواقع السیاحة فی محافظة کربلاء، مشهدانی، خلیل بن ابراهیم، رساله فوق لیسانس؛
۳. اثر تغییر انظمة مسارات الحركة فی استعمالات الارض فی المركز التقليدي لمدينة کربلا، رشا مالک محمد، رساله فوق لیسانس؛
۴. ادباء کربلاء الراحلون، ابولحمة، علی بن عبود؛
۵. ادباء کربلاء المعاصرون، کیال، کامل بن رحیم؛
۶. الادب العربی فی کربلاء، حلی خفاجی، عبود، (۱۳۷۳ ه ق کربلاء، مطبعة اهل البيت، ۱۴۲۵ ق)؛
۷. ارض العتاق لاهل النفاق فی خصائص کربلاء، رضوی نقوی، سید ابوالقاسم (۱۲۴۹ - ۱۳۲۴ ه ق)؛
۸. الأرض والتربة الحسينية، کاشف الغطاء، محمدحسین (۱۲۶۵ - ۱۳۳۲ ه ق)؛ قم، مجمع جهانی اهلیت، ۱۴۱۶ ق، رقعی، ۸۱ صفحه.
- قاهره، مطبوعات النجاح، ۱۳۷۷ ق، جیبی، ۷۳ صفحه.
۹. الاسر العلمية فی کربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ ه ق)؛
۱۰. الاسر العلمية فی کربلاء، شاهرودی، نورالدین، (۱۳۵۵ ه ق)؛
۱۱. اضواء علی مدينة الحسين عليه السلام، کرباسی، محمدصادق (۱۳۶۶ ه ق)؛
۱۲. اضواء علی معالم محافظة کربلا، نوینی، محمد بن صالح (۱۳۵۲ ه ق)؛ نجف، چاپخانه قضا، ۱۳۹۱ ق؛
۱۳. الاعتبار فی کربلاء، بحرانی، سید حسین بن شبر؛

١٤. اعلام الشعراء العباسيين، آل طمعه، سلمان هادي (١٣٥٣ هـ ق)؛ بيروت، ١٩٨٦ م؛
١٥. اعلام الفكر و الادب في كربلاء، فتال، علي بن كاظم؛
١٦. اعلام من كربلاء، حائري، احمد محمدرضا؛ كربلا، ١٤٢٤ ق؛
١٧. اعلام النساء في كربلاء، آل طمعه، سلمان هادي، (١٣٥٣ هـ ق)؛ دمشق، مؤسسة كيوان، ٢٠٠٥ م، اول، وزيرى، ٢٠٠ صفحہ؛
١٨. امكانات تطور مواقع المراقد المقدسة في مدينة كربلاء، ناجى عطيه، حيدر، رساله فوق ليسانس، ١٩٣ صفحہ؛
١٩. الامكان العودة الى كتاب اللّمة التاريخية في بيوتات كربلا و الغاضرية، حائري، احمد قصير، اعداد: حائري، احمد على؛
٢٠. الانتاج الزراعى في محافظه بابل و كربلا و النجف بين سنتي ١٩٩٦ - ٢٠٠٦ م، ناصر، علي بن عبدالحسين، رساله فوق ليسانس؛
٢١. الانتفاضة الشعبانية في كربلاء، آل طمعه، سلمان هادي (١٣٥٣ هـ ق)؛ بيروت، ٢٠١٠ م، ١٠٨ صفحہ؛
٢٢. اهل البيت في اشهر الشعراء كربلاء، آل طمعه، سيد محمدرضا بن احمد؛
٢٣. البيوتات الادبية في كربلاء خلال ثلاثة قرون ١١٠٠ - ١٣٨٧ هـ، كرباسي، موسى ابراهيم، كربلاء، ١٣٨٧ ق، وزيرى، ٥٩٦ صفحہ؛
٢٤. البيوتات العلوية في كربلاء، موسى قزويني، سيد ابراهيم (١٣١٨ هـ ق)، كربلا، چاپخانه كربلاء، ١٣٨٣ ق، رقى، اول، ٥٨ صفحہ؛
٢٥. بيوتات كربلاء القديمة و شرع و تحقيق لمعة تاريخية في بيوتات كربلا و الغاضرية، فائزى موسى، سيد عبدالصاحب، بيروت، مؤسسة البلاغ، ١٤٣٢ ق، اول، وزيرى، ٦١٣ صفحہ؛
٢٦. تاريخ التظاهرات الحسينيه، كليدار، سيد محمدحسن (١٣٣٢ - ١٤١٦ هـ ق)؛
٢٧. تاريخ التعليم في كربلاء، آل طمعه، سلمان هادي (١٣٥٣ هـ ق)، ١٦٠ صفحہ؛
٢٨. تاريخ الحركة الاسلامية المعاصرة في العراق، ابن النجف، الخطيب، بيروت، دار المقدسى، تاريخ مقدمه، ١٩٨١ م، رقى، (صفحہ ٦٥ و ٦٦ درباره حركت اسلامى در كربلا)؛
٢٩. تاريخ الحركة العلمية في كربلاء، شاهرودي، نورالدين (١٣٥٥ هـ ق)، بيروت، درالعلوم، ١٤١٠ ق، اول، وزيرى، ٣٤٠ صفحہ؛
٣٠. تاريخ الحركة المسرحية في كربلاء، ربيعي، طه بن خضير؛
٣١. تاريخ الروضة الحسينية (المصور)، خياط، عبد الحميد، (١٣٢٦ - ١٣٨٧ هـ ق)، بيروت، دارالكشاف، ١٣٧٦ ق، وزيرى، ٤٧ صفحہ؛

۳۲. تاریخ ریاضی لمدينة كربلاء خلال قرن ۱۸۹۱ - ۱۹۹۱، جبار بن عبدالرزاق، (۱۳۶۵ هـ ق)؛
۳۳. تاریخ الصحافة الكربلائية، ربیعی، طه بن خضیر؛
۳۴. تاریخ العراق بین احتلالین، عزاوی، عباس (۱۳۰۸ - ۱۳۹۱ هـ ق). قم، الشریف الرضی، ۱۴۱۰ ق، وزیر، ۸ جلد، در جلدهای مختلف از جمله ۵ و ۶ درباره غارت كربلا در خزانه مشهد الحسین، توسعه كربلا و غیره و واقعه كربلا در ایام داودپاشا، ۱۲۵۸ ق؛
۳۵. تاریخ كربلاء، دجیلی، کاظم بن حسین (۱۳۱۲ - ۱۳۹۰ هـ ق)؛
۳۶. تاریخ كربلاء العام من العصور القديمة الى العصر الحاضر، کلیددار، عبدالجواد، (۱۳۰۸ - ۱۳۷۹ هـ ق)؛
۳۷. تاریخ كربلاء فی العهد العثماني الاخير، ۱۸۶۹ - ۱۹۱۴، جاسم بن محمد ابراهیم. رساله فوق لیسانس؛
۳۸. تاریخ كربلاء و حائر الحسین علیه السلام، کلیددار، عبدالجواد (۱۸۹۰ - ۱۹۵۹ م)، نجف، ۱۳۴۹ ق، المكتبة الحیدریة، ۱۴۱۸ ق، وزیر، ۳۰۰ صفحه؛
۳۹. تاریخ المراقد الحسین و اهل بیته و انصاره، کرباسی، محمدصادق (۱۳۶۶ هـ ق)، این کتاب بخشی از دائرة المعارف الحسینییه است؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۱۹ ق، وزیر، اول، ۴۱۳ + ۶ صفحه ج اول؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۲۴ ق، وزیر، اول، ۶۴۹ + ۶ صفحه ج دوم؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۲۶ ق، وزیر، اول، ۶۱۴ + ۴ صفحه ج سوم؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۲۸ ق، وزیر، اول، ۴۹۶ + ۴ صفحه ج چهارم؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۳۰ ق، وزیر، اول، ۵۹۴ + ۴ صفحه ج پنجم؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۳۲ ق، وزیر، اول، ۴۶۶ + ۴ صفحه ج ششم؛
- لندن المراكز الحسینی للدراسات، ۱۴۳۳ ق، وزیر، اول، ۴۹۷ + ۴ صفحه ج هفتم؛
۴۰. تاریخ المرقد الحسین و العباس علیه السلام، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ ق)؛ بیروت، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات، ۱۹۹۶ م، اول، وزیر، ۳۴۴ صفحه؛
۴۱. تاریخ المساجد و الحسینیات فی كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۴۲. تاریخ المشاهد المشرفة، ابوسعیده، سید حسین (۱۳۶۴ هـ ق)؛
۴۳. تاریخ الوزارات العراقية، حسنی، عبدالرزاق، (۱۳۲۱ - ۱۴۱۸ هـ ق)، لبنان، چاپخانه صیدا، ۱۳۸۵ ق، وزیر،
- در چهار جزء در صفحات ۶۹ - ۷۳ و ۸۳ جلد اول و در صفحه ۱۰۰ - ۱۰۲ از جلد سوم در مورد كربلا؛
۴۴. تحلیل جغرافی لاستعمالات الارض الزراعیة فی محافظة كربلاء، مسعودی، عباس، رساله دکتری؛

٤٥. تحليل العلاقات المكانية لنمو السكان و توزيعه في محافظة كربلاء، علي بن حسن، رساله فوق ليسانس؛
٤٦. تراث كربلاء، آل طعمه، سلمان هادي (١٣٣ هـ ق)، بيروت، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، ١٤٠٣ ق، دوم، نجف، ١٩٦٤ م، اول؛
٤٧. تراجيد كربلاء، حيدري، ابراهيم، بيروت، ١٩٩٩ م، قم، دارالكتاب الاسلامي، ١٤٢٣ ق، اول، وزيری؛
٤٨. الترجمة و المترجمين في كربلاء، آل طعمه، سلمان هادي (١٣٥٣ هـ ق)؛
٤٩. تسخير كربلاء، حسني، عبدالرزاق، (١٣٢١ - ١٤١٨ هـ ق)، بيروت، ١٩٨٠، دوم؛
٥٠. تشخيص التباين المكاني لعناصر التنمية الريفيه لاقليم كربلاء باستخدام GTS، حسون، حسام، رساله فوق ليسانس؛
٥١. تصريح و ايضاح حول كتاب البيوتات الادبية في كربلاء، موسى ابراهيم الكرباسي، آل طعمه فائزي، مصطفى، نجف، ١٩٦٨ م؛
٥٢. تصميم من تاريخ كربلاء، سالم، عبدالمجيد، (١٣٩٦ - ١٤٣٠ هـ ق)، بغداد، نجاح، رقيمي؛
٥٣. التواصل في تراثنا الشعبي كربلاء نموذجاً، فتال، علي كاظم، بغداد، دارالشؤون الثقافيه، ١٤٢٥ ق، ٤١٣ صفحه؛
٥٤. الثورة العراقية الكبرى، حسني، عبدالرزاق، (١٣٢١ - ١٤١٨ هـ ق)، لبنان، منشورات مطبعة دارالكتب، ١٣٩٨ ق، وزيری، چهارم، ٣٨٤ صفحه،
در صفحات مختلف از وقايع و اتفاقات كربلا بحث کرده است؛
٥٥. جغرافية كربلاء القديمة و بقاعها، كلیددار، عبدالجواد؛
٥٦. الجوهرة الزاهرة في فضل كربلاء، براقی، حسين (١٢١٦ - ١٣٣٢ هـ ق)؛
٥٧. حائريات، طريحي، عبدالمولى (در مورد شعراء كربلاء)؛
٥٨. الحائريات، كعبي حويزي، محسن (١٢٣٥ - ١٣٠٥ هـ ق)؛
٥٩. الحركات و الأحزاب السياسية في كربلا، آل طعمه، سلمان هادي (١٣٥٣ هـ ق)؛
٦٠. الحركة الادبية المعاصرة في كربلا، آل طعمه، صادق (١٣٤٧ - ١٤٠٣ ق)، كربلاء مطبعة اهل البيت، ١٣٨٨ ق، رقيعی، اول، جلد اول؛
٦١. الحركة الثقافه في كربلا، ربيعی، طه بن خضير؛
٦٢. الحركة العلمية الدينية في كربلا، آل طعمه، صادق (١٣٤٧ - ١٤٠٣ هـ ق)؛
٦٣. الحركة الفكرية في كربلا من القرن السابع حتى القرن العاشر، سعیدی، انعام بنت عادل، رساله فوق ليسانس؛
٦٤. حكايات من كربلا، آل طعمه، سلمان هادي (١٣٥٣ هـ ق)، بيروت، ٢٠٠٧ م، مكتبة الفردوس، رقيمي، ١٧٦ صفحه؛

۶۵. حوادث و احداث كربلا، آل طعمه، سيد محمد رضا؛
۶۶. الحوزة العلمية في كربلا، آل طعمه، سلمان هادي (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۶۷. خزائن كتب كربلاء الحاضرة، آل طعمه، سلمان هادي (۱۳۵۳ هـ ق)، نجف ۱۹۷۵ م، نجف ۱۹۷۷ م؛
۶۸. خطط كربلاء، آل طعمه، سلمان هادي (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۶۹. الخير و الشر في التراث الشعبي الكربلايي، فتال، علي بن كاظم، كربلا، ۱۴۲۷ ق، اول، ۱۱۸ صفحه؛
۷۰. دائرة المعارف الشيعية العامة، اعلمي، محمد حسين (۱۳۲۰ - ۱۳۹۳ هـ ق)، بيروت، مؤسسة الاعلمي للمطبوعات، ۱۴۱۳ ق، وزيري، دوم، ج ۱۵، صفحه ۶۲ - ۱۵۲، در تاريخه كربلاء؛
۷۱. دراسات حول كربلاء و دورها الحضاري، اعداد: خزرجي، نصير، (۱۳۸۰ هـ ق)، لندن، مركز كربلا للبحوث و الدراسات، ۱۹۹۶ م؛
۷۲. دفناء في العتبة الحسينية المقدسة، هديو، حميد مجيد (۱۳۶۴ هـ ق)، با همكاري: سامي جواد كاظم، كربلاء، الامانة العامة المقدسة، ۱۴۳۲ ق، وزيري، اول، ۳۰۴ صفحه؛
۷۳. دليل باسماء ادباء كربلاء، آل طعمه، سلمان هادي (۱۳۵۳ هـ ق)، چاپ: ۱۹۷۵ م؛
۷۴. دليل كتاب كربلاء، ال طعمه، سلمان هادي (۱۳۵۳ هـ ق)، كربلاء ۲۰۰۴؛
۷۵. دليل المراقد و المزارات، سالم زويبي، عبدالمجيد (۱۳۳۰ - ۱۳۹۶ هـ ق)؛
۷۶. دليل كربلاء المقدسة، آل طعمه، سلمان هادي (۱۳۵۳ هـ ق)، بيروت، ۲۰۰۱ م؛
۷۷. دور المفاهيم الدينية الاسلامية في المنهجة التخطيطية لمدينة كربلاء، و سنن، بنت زكي، رساله فوق ليسانس؛
۷۸. ديوان شعراء كربلاء الشعبيين، آل گلکاوي، جاسم (۱۳۴۵ - ۱۴۱۸ هـ ق)، كربلا، ۱۹۶۴ م، ج اول؛
۷۹. رجال الفكر و الادب في كربلاء، حسيني جلالی، محمد (۱۳۶۸ هـ ق)؛
۸۰. رجال من كربلاء، كمالي، فائق، (۱۳۴۷ هـ ق)؛
۸۱. الرحلة الحسينية، حلي، محمد حسين، (۱۲۹۳ - ۱۳۱۵ هـ ق)؛
۸۲. رساله كربلاء الادبية، عطار، توفيق حسين، (- ۱۳۶۶ هـ ق)؛
۸۳. سدانة الروضتين الحسينية و العباسية، اسدي، منصور، نجف، مؤسسة النبراس، رقي، ۱۷۳ صفحه؛
۸۴. سكان محافظة كربلا، دراسة جغرافية السكان، خفاط، عبد علي، (۱۳۶۲ هـ ق)، رساله فوق ليسانس؛
۸۵. السياحة الدينية في محافظة كربلا، عيسى، علي بن عباس؛

۸۶. شخصيات كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۸۷. الشعراء الجدد في كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۸۸. شعراء شعبيون من كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۸۹. شعراء كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)،
نجف، ۱۹۹۶ م، رقعی، ۳۶۷ صفحه، ج اول،
نجف، ۱۹۶۷ م، رقعی، ج دوم،
نجف، ۱۹۶۹ م، رقعی، ج سوم؛
۹۰. شعراء الموصل والبصرة وكربلاء و واسط و الكوفة، خاقانی، علی (۱۳۴۰ - ۱۳۹۸ هـ ق)؛
۹۱. صحافة كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛ كربلا، مركز كربلا للكاظمية،
۲۰۰۶ م، وزیری، دوم، ۱۵۰ صفحه، دمشق، ۲۰۰۵ م؛
۹۲. صفحات مشرقة من تاريخ كربلاء، آل طعمه، صادق (۱۳۴۷ - ۱۴۰۳ هـ ق)؛
۹۳. صفحات من تاريخ كربلاء نظرة تاريخية وثائقية، عاملی، علی احمد، بيروت، دارالبلاغه،
۱۴۲۹ ق، وزیری، اول، ۴۱۶؛
۹۴. المضاعة في محافظه كربلاء، فلاحی، قاسم، رساله فوق ليسانس؛
۹۵. ضالة الملا في تاريخ كربلاء، سالم زوبعی، عبدالمجید (۱۳۳۰ - ۱۳۹۶ هـ ق)؛
۹۶. عشائر كربلاء و اسرها، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، بيروت، دارالمحجة
البيضاء، ۱۴۱۸ ق، وزیری، اول، ۶۷۸ صفحه؛
۹۷. الغزل في شعر كربلاء المعاصر، غزالی، عدنان، (۱۳۵۶ هـ ق)، نجف، چاپخانه آداب،
رقعی، ۶۲ صفحه؛
۹۸. القراء و المقرئون في كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، ۲۰۱۰ م، وزیری.
۹۹. كربلاء، العسيلي، سعيد، (۱۳۴۸ - ۱۴۱۴ هـ ق)، بيروت، دار الزهراء، ۱۴۰۶ ق، وزیری،
اول، ۶۱۲ صفحه؛
۱۰۰. كربلاء، باقلام المؤلفين، صفار حائری، سعيد بن هادی (ق ۱۳۴۷)
۱۰۱. كربلاء، بين شعراء الشعوب الاسلامية، مصری، حسين مجيب (۱۹۱۶ م)، قاهره،
دارالتقافيه، ۱۴۱۲ ق، وزیری، اول، ۲۳۱ صفحه؛
۱۰۲. كربلاء الثورة و المأساة، يعقوب، احمد حسين، بيروت، الغدير، ۱۴۲۶ ق، وزیری دوم،
۳۵۶ صفحه؛
۱۰۳. كربلاء بين ما ضيها و حاضرها المشرق سنه ۱۹۸۷ م، جمعی از نویسندگان، بغداد،
۱۴۰۷ ق، ۱۶۰ صفحه؛
۱۰۴. كربلاء، الحلة الديوانية قبل عام ۷۵، نجفی، سيد حسين، بيروت، دارالعربية، ۱۴۲۸ ق، اول.

۱۰۵. کربلاء ضحیة العنف و الارهاب، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ق)، بیروت، ۲۰۰۹م.
۱۰۶. کربلاء عبر التاريخ، المطیری، مهنا رباط، بغداد، مطبعة الزمان، ۱۴۱۴ - ۱۴۱۵ ق، وزیری، دو جلد؛
۱۰۷. کربلاء فی الارشیف العثماني، زکریا بن کورشون: اشراف، بیروت، ۱۴۲۸ ق، اول، ۳۹۰ صفحه؛
۱۰۸. کربلاء فی البلدانیات، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)،
۱۰۹. کربلاء فی التاريخ، آل وهاب، عبدالرزاق (۱۳۱۳-۱۳۷۷ق)، در ۵ جزء، جزء سوم، در سال ۱۳۵۳ هـ در بغداد در ۵۱ صفحه. بغداد، چاپخانه شعب، ۱۹۳۵ م، وزیری، سوم ۱۱۳ صفحه.
۱۱۰. کربلاء فی ثورة العشرین، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، بیروت، بیان، ۲۰۰۰ م، وزیری، اول، ۲۰۷ صفحه؛
۱۱۱. کربلاء، فی حاضرها و ما فیها، صالحی، عبدالحسین، (۱۳۵۴ هـ ق)، مخطوط؛
۱۱۲. کربلاء فی الذاکرة، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، بغداد، مطبعة عانی، ۱۹۸۸ م، وزیری، ۴۷۲ صفحه؛
۱۱۳. کربلاء فی عهد الثورة، خفاجی، طارق (۱۳۵۷ هـ ق)، کربلا، چاپخانه اهل بیت؛
۱۱۴. کربلاء فی العهد المغولی الایلخانی، موسوی، عادل (۱۳۶۰ هـ ق)؛
۱۱۵. کربلاء فی المراجع العربیة و المعریة، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۱۱۶. کربلاء مدینة الاسلام الخالدة، آل طعمه، عبدالجواد (۱۳۵۲ هـ ق)
۱۱۷. کربلاء المقدسة کما رایت، کاظمی، علی (۱۳۲۵ ش)
۱۱۸. کربلاء منذ العهد البابلی حتی استشهاد الامام الحسین علیه السلام، ابولحمه، علی (۱۳۵۲ هـ ق)؛
۱۱۹. کربلاء و تاریخ عمرانها، کلیددار، عبدالجواد؛
۱۲۰. کربلاء و ثورة العشرین، زمیزم، سعید (۱۳۷۱ هـ ق)، کربلاء، ۱۴۲۹ ق، اول، ۲۰۷ صفحه؛
۱۲۱. لمحات من تاریخ کربلا، زمیزم، سعید (۱۳۷۱ هـ ق)؛
۱۲۲. لمحة تاریخیة فی بیوتات کربلاء و الغاضریة، قصیر الادباء، محمد علی (- ۱۹۳۵م)، بیروت، مؤسسة البلاغ، ۱۴۳۲ق، وزیری، اول؛ این کتاب در ضمن کتاب «بیوتات کربلاء القدیمة» از صفحه ۳۳ تا ۵۳ به چاپ رسیده.
۱۲۳. محاسن المجالس فی کربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۱۲۴. مخطوطات الطباطبائی فی کربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)
۱۲۵. مخطوطات العلامه السید عباس الکاشانی فی کربلا، هـدو

۱۲۶. مخطوطات كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، نجف، ۱۳۹۳ م، ج اول، کویت، ۱۹۸۵ م، ج دوم.
۱۲۷. مدینه الحسین علیه السلام أو مختصر تاریخ كربلاء، کلیددار، محمد حسین (۱۹۱۸ - ۱۹۹۶ م)، بغداد ۱۹۷۱ م؛
۱۲۸. مدینه كربلاء، التاریخ و القداسة، فائزى الموسوى، عبدالصاحب؛
۱۲۹. المراقد المقدسة فی العراق، حسنی، عبدالرزاق، (۱۳۳۱ - ۱۴۱۸ ق)، ۳ جزء خط؛
۱۳۰. المراقد و المقامات فی كربلاء، قرشی، عبدالامیر؛
۱۳۱. مزارات الاولیاء فی ارض كربلاء، جبوری، عامر، كربلا، ۱۴۲۷ ق، اول؛
۱۳۲. مزارات المقدسة فی كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، بیروت، ۲۰۰۸ م؛
۱۳۳. المشاهد المشرفة و الوهابیون، حائری، محمد علی، نجف، چاپ علویه، ۱۳۴۵ ق، رقعی، ۸۰ صفحه؛
۱۳۴. مشاهیر المدفونین فی كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ هـ ق)، تهران، مشعر، ۱۴۳۱ ق، وزیری، اول، ۲۴۸ صفحه؛
۱۳۵. مشروع برنامج لتطویر مدینه كربلاء، مدینه الحسین و العباس، آل طعمه، محمدرضا، كربلا، مؤسسة کوثر، ۱۴۳۰ ق، وزیری، ۱۹۰ صفحه؛
۱۳۶. مشهد الحسین و بیوتات كربلاء، الهر، عبدالمجید، در ۶ جزء؛
۱۳۷. المطبوع من آثار الكربلائین، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۱۳۸۱۴۰. معالجات فی شؤون نظام العتبات المقدسه، آل طعمه، صادق (۱۳۴۷ - ۱۴۰۳ ق)؛
۱۳۹. معجم خطباء كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، بیروت، مؤسسة البلاغ، ۱۴۱۹ ق، وزیری، اول، ۴۳۸ صفحه؛
۱۴۰. معجم رجال الفكر و الادب فی كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ هـ ق)، بیروت، دار المحجة البيضاء، ۱۹۹۹ م، ۲۸۸ صفحه؛
۱۴۱. معجم المراقد و المزارات فی العراق، عامر، ثامر عبدالحسین، (۱۹۴۷ م)، عراق، رحلی، ۴۳۲ صفحه، درباره كربلا در صفحات ۱۱۳، ۱۲۳، ۲۴۸، ۲۵۳.
۱۴۲. معجم الشعراء فی كربلاء، ربیعی، طه بن خضیر، در ۵ جزء؛
۱۴۳. معجم الفتنانین التشکیلیین فی كربلاء، ربیعی، طه بن خضیر؛
۱۴۴. معجم المصنفات الحسینیة، کرباسی، محمدصادق (۱۳۶۶ هـ ق)، لندن، المركز الحسینی للدراسات، ۱۴۱۴ - ۱۴۲۰ ق، وزیری؛
۱۴۵. معجم مطبوعات كربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۱۴۶. من اعلام الفكر فی كربلاء، آل طعمه، صادق (۱۳۴۷ - ۱۴۰۳ هـ ق)؛

۱۴۷. من اعلام کربلاء، حائری، احمد (۱۳۸۹ هـ ق)؛
۱۴۸. من واقع الأحداث فی کربلاء، ابولحمة، علی بن عبود؛
۱۴۹. موجز تاریخ البلدان العراقية، حسنی، عبدالرزاق (۱۳۲۱ - ۱۴۱۸ ق)، بغداد، مطبعة النجاشی، ۱۳۴۹ ق، رقعی، اول، از صفحه ۵۳ تا ۵۹ درباره کربلا؛
۱۵۰. موجز وقائع تاریخیة مدینة الحسین، ابولحمة، علی بن عبود؛
۱۵۱. الموروثات و الشعائر فی کربلاء، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ هـ ق)، بیروت، دارالمحجة البيضاء، ۱۴۲۳ ق، وزیری ۲۶۷ صفحه؛
۱۵۲. موسوعة العتبات المقدسة: الجزء الثامن: قسم کربلا، خلیلی، جعفر، (۱۳۲۲ - ۱۴۰۶ ق) بیروت، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات، ۱۴۰۷ ق، وزیری، دوم ۳۹۶ صفحه، در تاریخ و جغرافیای کربلا، کربلا در منابع غربی، عربی، در شعر و کربلا در قدیم؛
۱۵۳. موسوعة کربلاء، بیضون، لیب (۱۹۳۸ م)
۱۵۴. موسوعة کربلاء، عبر التاريخ، مطیری، مهنا (۱۳۶۱ هـ ق)، در ۲۱ جزء؛
۱۵۵. موسوعة کربلاء المقدسة، مؤید نائینی، علی حیدر، اشراف، در ۲ جزء؛
۱۵۶. موقف الفئمة المتقفة فی کربلاء من التطورات السیاسیة فی العراق، ۱۹۰۸ - ۱۹۳۲، آلاء بنت عبدالکاظم (۱۴۰۰ هـ ق)؛
۱۵۷. نخبة من شعراء و ادباء و خطباء کربلا، شاهرودی، نورالدین (۱۳۵۵ هـ ق)، تهران، ۱۴۲۶ ق، رقعی، اول، ۲۴۲ صفحه؛
۱۵۸. نزهة اهل الحرمین فی عمارة المشهدین، صدر کاظمی، حسن (۱۳۷۲ - ۱۳۵۴ هـ ق)، کربلا، مطبعة اهل بیت، لکنهو، ادارة الرضوان / ۱۳۵۴ ق، وزیری، ۴۴ صفحه؛
۱۵۹. نظرات الی مجتمع کربلاء، عطار، توفیق حسین (- ۱۳۶۶ ق)؛
۱۶۰. النمو الصناعی فی محافظتی کربلاء و النجف ۱۹۸۰ - ۱۹۹۷، اوسی، حسین، رساله دکترا؛
۱۶۱. الوطنیة فی شعر کربلاء، عطار، توفیق حسین، (- ۱۳۶۶ ق)، نجف، چاپ لقمان، رقعی، اول؛
۱۶۲. الوطنیة السکینة لمدينة کربلاء، میالی، سمیر، رساله فوق لیسانس؛
۱۶۳. الوقائع و الحوادث السیاسیة فی کربلاء، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۱۶۴. ومضات من تاریخ کربلاء، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)، کربلاء، منابع الثقافة الاسلامیة، ۱۳۸۷ ق، رقعی، ۶۳ صفحه؛

کتاب‌های فارسی

۱. آشنایی با عتبات عالیات، سیهری، علی (۱۳۳۰ ش)، قم، مشهور، ۱۳۸۹ ش، جیبی، اول، ۲۷۲ صفحه؛
۲. آشنایی با عتبات مقدسه و ...، خلیلی، جعفر (۱۳۲۲ - ۱۴۰۶ ق)، مترجم: چراغی، علی (۱۳۱۲ ش)، تهران، حفظی، ۱۳۷۶ ش، وزیری، اول، ۳۷۶ صفحه.
۳. آشنایی با کشور عراق و عتبات عالیات، سالاریان، خادمعلی، مشهد، رستگار، ۱۳۸۵ ش، رقعی، اول، ۲۵۶ صفحه، مشهد، رستگار، ۱۳۸۹ ش، رقعی، اول، ۲۵۶ صفحه؛
۴. ارشاد الزائر: راهنمای زائران، عتبات عالیات عراق، ملاقلی‌پور، فرج‌الله (۱۳۴۴ ش)، اصفهان، مهر قائم، ۱۳۸۲ ش، جیبی، اول، ۴۲۴ صفحه، اصفهان، اقیانوس معرفت، ۱۳۸۹ ش، جیبی، سوم، ۴۳۲ صفحه؛
۵. از حریم تا حرم: سفرنامه ابوالحسن خان فخر الملک (اردلان) به عتبات، اردلان، ابوالحسن خان (۱۲۷۹ - ۱۳۴۵ ق)، تهران، اسناد ملی ایران، ۱۳۷۲ ش، وزیری، اول، ۱۲۹ صفحه؛
۶. با من به کربلا ...، بابازاده، علی اکبر، (۱۳۳۴ ش)، قم، دانش و ادب، ۱۳۸۱، اول، ۴۱۴ صفحه، قم، دانش ادب، ۱۳۸۷ ش، ششم، ۴۱۴ صفحه؛
۷. بستان‌السیاحه، شیروانی، زین‌العابدین (۱۱۹۰ - ۱۲۴۸)، تهران، کتابخانه سنایی و محمودی، رحلی، ۴۹۳ صفحه از صفحه ۴۶۲ تا ۴۶۳ در حرف و کلمه کربلا بحث کرده؛
۸. بوی خوش کربلا (راهنمای سفر به عتبات عالیات)، خادمی بهبهانی، غلامرضا، تهران، تورنگ، ۱۳۸۸، وزیری، اول، ۲۱۶ صفحه؛
۹. تاریخ جغرافیایی کربلای معلی، عماد اصفهانی، حسین (۱۲۸۴ - ۱۳۶۹ ش)، تهران، خرد، ۳۲۶ ش، وزیری، ۲۲۴ صفحه؛
۱۰. تاریخچه کربلا، کلیاسی، محمد، (۱۳۲۴ - ۱۳۹۹ ق)، تهران، اعلمی، ۱۳۹۰ ق، رقعی، ۲۱۵ صفحه، قم، قرآن، ۱۳۹۰ ق، رقعی، ۲۱۵ صفحه؛
۱۱. تاریخ حمله وهابی‌ها به کربلا، تصحیح، هزار، علیرضا، قم، کتابخانه آیه‌الله مرعشی نجفی، ۱۳۸۲ ش، وزیری، اول، ۵۹۲ صفحه، جلد اول، این اثر در کتاب «میراث ماندگار» در جلد اول صفحه ۳۹۳ تا ۴۴۵ درج گردیده.
۱۲. تاریخ کربلا و حائر حسین علیه السلام، کلیددار، عبدالجواد، (۱۸۹۰ - ۱۹۵۹ م)، مترجم: صدر هاشمی، محمد (۱۲۸۴ - ۱۳۴۴ ش)، اصفهان، چاپخانه حبل‌المتین، تاریخ مقدمه ۱۳۳۷ ش، وزیری، ۲۰۷ صفحه.
۱۳. تراژدی کربلا، حیدری، ابراهیم، مترجمان: معموری، محمدجواد و معموری، علی (۱۳۵۳ ش)، قم، دارالکتاب الاسلامی، ۱۳۸۱ ش، وزیری، ۵۱۶ صفحه.

۱۴. ترجمه تاریخ کربلا و حائر حسینی علیه السلام، کلیددار، عبدالجواد (۱۸۹۰ - ۱۹۵۹ م)، مترجم: صاحبی، مسلم، تهران، مشعر، ۱۳۸۹ ش، وزیری، اول، ۳۷۶ صفحه.
۱۵. حوزه‌های علمیه شیعه در گستره جهان، سید کباری، علیرضا (۱۳۴۴ ش)، تهران، امیرکبیر، ۱۳۷۸، وزیری، اول، از صفحه ۲۵۶ تا ۲۷۷، در تاریخچه حوزه علمیه کربلا اشاره‌ای به بعضی از علما و دانشمندان حوزه کربلا دارد؛
۱۶. چراغ هدایت، راهنمای زائران عتبات عالیات، مجد، علیرضا (۱۳۳۲ ش)، مشهد، سنبل، ۱۳۸۲، جیبی، ۴۰۴ صفحه، از صفحه ۱۶۳ تا ۲۹۴ در معرفی کربلا؛
۱۷. خاطرات خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت رهنما، خانی، محمدرضا (۱۳۰۲ ش)، از صفحه ۲۱۱ تا ۲۶۷ در معرفی کتاب؛
۱۸. دانشنامه جهان اسلام، حداد عادل، غلامعلی، (۱۳۲۴ ش)، زیر نظر بنیاد دائرة المعارف اسلامی، تهران، ۱۳۸۷ ش، رحلی، جلد ۱۲، صفحه ۴۶۶ - ۴۶۸ درباره حائر حسینی در مقبره امام حسین علیه السلام و منطقه پیرامون حائر و معانی آن؛
۱۹. دایرةالمعارف تشیع، صدر حاج سیدجواد، احمد (۱۲۹۶ ش) زیر نظر: تهران، شهید محبی، ۱۳۷۶ ش، تهران، حکمت، ۱۳۹۰ ش، رحلی، اول، از صفحه ۱ تا ۱۳ درباره کربلا، جلد ششم از صفحه ۲۶۳ تا ۵۶۲ در تاریخچه حوزه علمیه کربلا و در جلد ۱۱ صفحه ۳۶۸ تا ۳۶۹ درباره علقمه کربلا؛
۲۰. دایرةالمعارف فارسی، مصاحب، غلامحسین، (۱۲۸۹ - ۱۳۵۸ ش) زیر نظر: تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۰ ش، رحلی، دوم، در بخش دوم از جلد دوم، از صفحه ۲۱۹۵ تا ۲۱۹۶ درباره کربلا یا مشهد حسین علیه السلام؛
۲۱. در آستان جانان: راهنمای عتبات عالیات، حسین‌زاده، مجید، قم، روحانی، ۱۳۸۱ ش، جیبی، دوم، ۲۴۰ صفحه در بخش به معرفی کربلا؛
۲۲. دیار عاشقان: از نجف اشرف تا سامراء، بابازاده جودی، امیر سعید، تهران، جمال الحق، ۱۳۸۶ ش، جیبی، اول،
- ۳۸۴ صفحه، فارسی و عربی در صفحات متعدد شرحی بر سرزمین عراق بالخصوص شهرهای کربلا؛
۲۳. راهنما و زیارت‌نامه زائرین عتبات عالیات، رضوی، سید جواد (۱۳۵۴ ش)، قم، مهر امیرالمؤمنین، ۱۳۸۳ ش، جیبی، اول، ۵۲۰ صفحه؛
۲۴. راهنما و زیارت‌نامه کامل عتبات عالیات، کربلا، حله، حجتی، محمدامین (۱۳۴۰ ش)، قم، مهدی یار، ۱۳۸۴ ش، جیبی، اول، ۱۳۰ صفحه؛
۲۵. راهنمای جامع عتبات عالیات در حریم یار، فیض، سید عباس (۱۳۲۷ ش)، تهران، فیض روشنر، ۱۳۷۸ ش، رقی، ۲۷۲ صفحه، از ۱۱۹ تا ۱۷۴ در معرفی کربلا؛

۲۶. راهنمای حج و عتبات «ده کتاب در یک کتاب»، هاشمی نوربخش، حسن، قم، حسنین، ۱۳۸۷ ش، وزیری، ۴۴۸ صفحه؛
۲۷. راهنمای زائرین عتبات عالیات، ذوالقدر شجاعی، حسین (۱۳۸۴ - ۱۳۳۹ ش)، تهران، چاپخانه اسلامی، ۱۳۳۵ ش، رقعی، ۱۵۲ صفحه درباره کربلا صفحه ۳۸ ت ۷۵؛
۲۸. راهنمای زائرین کربلا، تاریخ و آثار اسلامی عتبات عالیات عراق، احمدی، مهدی (۱۳۳۹ ش)، چاپ نهم، از صفحه ۱۱۴ تا ۲۶۹ درباره کربلا، قم، نصایح، ۱۳۷۷ ش، رقعی، اول، ۱۵۰ صفحه، قم، نصایح، ۱۳۸۲ ش، رقعی، پنجم، ۲۷۲ صفحه؛
۲۹. راهنمای زوار عتبات عالیات در عراق، شهرستانی، سید صالح (۱۳۲۵ - ۱۳۹۵ ق)، تهران، چاپ خواندی‌ها، وزیری، ۱۴ صفحه؛
۳۰. راهنمای زوار عتبات مقدسه عراق، عادل، سید محمد، تهران، کتابخانه و چاپخانه مرکزی، تاریخ مقدمه ۱۳۲۸ ش، رقعی، ۱۳۶ صفحه، در تاریخچه عراق و مشاهد مشرف از جمله کربلا از صفحه ۴۱ تا ۵۹.
۳۱. راهنمای عتبات عالیات عراق، میلانی، محمدعلی (۱۳۰۹ ش)، از صفحه ۶۳ تا ۱۰۶ در معرفی کربلا، مشهد، محب، ۱۳۷۷ ش، جیبی، اول، ۱۶۲ صفحه، مشهد محب، ۱۳۷۸ ش، جیبی، دوم، ۱۹۵ صفحه؛
۳۲. راهنمای عتبات مقدسه و اماکن باستانی عراق، شجاعی، حیدر (۱۳۴۵ ش)، تهران، مجد، رقعی، ۱۰۴ صفحه، درباره کربلا از صفحه ۴۲ تا ۶۲؛
۳۳. راهیان کربلا، سفرنامه اولین کاروان خانواده‌های معظم شاهد استان خراسان به عتبات عالیات، رضوی، سید هاشم (۱۳۳۸ ش)، مشهد، سعیدی‌منش، ۱۳۷۸ ش، اول، ۲۲۲ صفحه، از ۱۰۷ تا ۱۵۶ درباره کربلا؛
۳۴. راهیان کربلا عتبات عالیات عراق: نجف کربلا، وفایی، محمدرضا، (۱۳۳۲-۱۳۹۱ ش)، قم، وفایی، ۱۳۸۱ ش، جیبی، اول، ۴۶۴ صفحه، از صفحه ۱۸۱ تا ۲۴۷ درباره کربلا؛
۳۵. راهیان نور، تاریخچه مکه مکرمه، مدینه منوره، کربلا و سوریه، مهرزاد صدقیانی، محمدرضا (۱۳۱۱ ش)، تبریز، پریور، ۱۳۷۹ ش، رقعی، ۱۷۶ صفحه؛
۳۶. الرحلة الکربلائیة، مرعشی نجفی، سید شهاب‌الدین (۱۲۷۶ - ۱۳۶۹ ش)، قم، مکتبه آیه‌الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۸۹، وزیری، اول، ۳۹۰ صفحه، این رساله در جلد دوم «موسوعة العلامة المرعشی» از صفحه ۱۵۹ تا ۱۷۳ درج شده به زبان فارسی و عربی؛
۳۷. روزنامه سفر عتبات و مکه ۱۳۱۷ ق / ۱۳۷۹ ش، وقار الدوله، سکینه سلطان، به اهتمام رسول جعفریان، تهران، علم، ۱۳۸۹ ش، وزیری، اول، ۱۷۰ صفحه؛

۳۸. ره‌پویان عشق: راهنمای اماکن و...، موسوی، سید ابوالحسن (۱۳۴۵ ش)، با همکاری: شفیع‌ی راد، علی‌اکبر (۱۳۴۲ ش)، قم، مهدیه، ۱۳۷۹ ش، ۲۱۹ صفحه؛
۳۹. زائر (۱): آشنایی اجمالی با عتبات عالیات، امرودی، میثم (۱۳۴۵ ش)، تهران، شاهد، ۱۳۷۶ ش، پالتویی، اول، ۱۱۸ صفحه؛
۴۰. زمین و تربت حسینی، کاشف الغطاء، محمدحسین (۱۲۵۶ - ۱۳۲۹ ش)، مترجم: خسروی خراسانی، علیرضا (۱۲۷۱ - ۱۳۴۵ ش)، مشهد، زوار، ۱۳۲۶، رقعی، ۷۷ صفحه؛
۴۱. زیباتر از بهشت: سفرنامه کربلای معلی و عتبات عالیات، رحیمی، محمدعلی (۱۳۴۴ ش)، ساوه، ۱۳۸۱ ش، رقعی، اول، ۸۸ صفحه؛
۴۲. سرچشمه فرات: راهنمای عتبات عالیات...، وحیدی امین، محمدحسن (۱۳۴۴ ش)، قم، مدین، ۱۳۸۰ ش، ۳۵۲ صفحه؛
۴۳. سرزمین کربلا از دیدگاه انبیاء، زین‌الدین، جواد (۱۳۵۲ ش)، مشهد، ۱۳۷۹ ش، ۱۰۶ صفحه؛
۴۴. سفر به عتبات نجف اشرف، کربلا،...، فیض، محمدصادق (۱۳۴۵ ش)، تهران، صباح، ۱۳۷۷ ش، خشتی، اول، ۴۸ صفحه، از صفحه ۱۵ تا ۱۸ درباره کربلا؛
۴۵. سفرنامه ادیب الملک به عتبات، ادیب الملک، عبدالعلی (۱۲۴۵ - ۱۳۰۲ ق)، تهران، دادجو، ۱۳۶۴ ش، وزیری، اول، ۳۹۸ صفحه، از صفحه ۱۴۳ تا ۱۶۵ درباره کربلا؛
۴۶. سفرنامه زائران کوی دوست: سفر به عتبات عالیات، آقاییگی، علیرضا، مشهد، شاملو، ۱۳۸۵ ش، وزیری، اول، ۱۵۲ صفحه؛
۴۷. سفرنامه سیف الله معروف به سفرنامه مکه، سیف‌الدوله سلطان محمد (۱۲۷۷ - ۱۲۸۸)، تهران، نشر نی، ۱۳۶۴ ش، وزیری، ۴۶۹ صفحه، از صفحه ۲۲۸ تا ۲۳۹ درباره تاریخچه و بناهای کربلا؛
۴۸. سفرنامه کربلا، حاج عبدالمهدی؛
۴۹. سفرنامه کربلا، نائینی، علی (۱۲۴۵ - ۱۳۱۸ ق)، خطی در مرکز احیاء میراث اسلامی به شماره ۱۰۶؛
۵۰. سفرنامه کوی عشق: راهنمای زائران کربلای معلی و عتبات عالیات، ویسمه‌ای، مسعوده (۱۳۵۳ ش)، قم، نجبا، ۱۳۸۰، جیبی، اول، ۱۲۰ صفحه، از صفحه ۸۷ تا ۱۲۰ درباره کربلا؛
۵۱. سفرنامه ناصرالدین شاه به کربلا و نجف، ناصرالدین شاه قاجار (۱۲۴۷ - ۱۳۱۳ ق)، از صفحه ۱۱۰ تا ۱۲۶ راجع به کربلا، تهران، کتابخانه سنایی، ۱۳۶۴ ش، ۲۸۵ صفحه، تهران، اسناد ملی، ۱۳۷۲ ش، وزیری، اول، ۳۰۴ صفحه با عنوان «شهریار جاده‌ها: سفرنامه»؛
۵۲. سیری در سرزمین خاطره‌ها: سفرنامه کربلا، زمانی، احمد (۱۳۳ ش)، قم، چاپخانه اسوه، ۱۳۸۰ ش، رقعی، ۲۱۵ صفحه؛

۵۳. سیری در عتبات و اماکن مقدسه در عراق، فاضل، محمدعلی (۱۳۲۹ ش)، قم، دارالتفسیر، ۱۳۹۰ ش، وزیری، اول، ۴۶۹ صفحه، از صفحه ۷۵ تا ۲۷۰ درباره کربلا؛
۵۴. سیمای کربلا، صحتی سردودی، محمد (۱۳۴۳ ش)، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ ش، رقعی، دوم، ۲۳۷ صفحه؛
۵۵. شناخت عراق و عتبات عالیات، رئیسی اردلی، محمدنصیر، تهران، نیایشگران وحدت، ۱۳۸۵ ش، جیبی، ول، ۱۴۰ صفحه؛
۵۶. صراط الهدایه: راهنمای زائرین عتبات عالیات، باقری، حسین، تهران، بنیاد قرآن و عترت، ۱۳۸۵ ش، وزیری، اول، ۴۱۶ صفحه؛
۵۷. عتبات: تاریخچه و آداب زیارت اماکن مقدسه عراق، فهیم کرمانی، مرتضی (۱۳۱۳ ش)، قم، صحیفه خرد، ۱۳۸۸ ش، جیبی، ۳۸۴ صفحه؛
۵۸. عتبات عالیات آشنایی با اماکن مقدسه، سپهری، علی (۱۳۳۰ ش)، قم، ماندگاری، ۱۳۸۲ ش، رقعی، اول، ۲۰۸ صفحه؛
۵۹. عتبات عالیات: برنامه سفر، راهنمای اماکن، اسدی، علی محمد (۱۳۴۲ ش)، تهران، مهرآفرین، ۱۳۸۲ ش، جیبی، دوم، ۲۶۸ صفحه؛
۶۰. عتبات عالیات عراق، قائدان، اصغر (۱۳۴۳ ش)، تهران، مشعر، ۱۳۸۳، وزیری، اول، ۲۸۰ صفحه؛
۶۱. عزاداری سنتی شیعیان در بیوت علما و حوزه‌های علمیه و کشورهای جهان، معتمدی کاشانی، سید حسین (۱۳۱۸ ش)، کاشان، ۱۳۷۲ ش، وزیری، اول، جلد دوم از صفحه ۵۲۶ تا ۶۶۹ درباره عزاداری کربلا؛
۶۲. فرهنگ زیارت عتبات در کشور عراق، ملتجی، مهدی، (۱۲۹۸ ش)، تهران، اشرفی، رقعی، اول، ۴۲۸ صفحه عربی و فارسی؛
۶۳. کربلا و حرم‌های مطهر، آل‌طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ق)، مترجم: صابری، حسین (۱۳۴۵ش)، تهران، مشعر، ۱۳۷۸ش، ۳۶۰ صفحه؛
۶۴. کربلا، نجف، کاظمین و کوفه به روایت تصویر، وثوقی کرمانی، عبدالرضا (۱۳۴۶ش)، تهران، صحرا دریا، ۱۳۸۴ش، دفتری، ۷۶ صفحه؛
۶۵. کربلا یا گلزار حسینی از نظر تاریخی، سیاسی، اجتماعی، جغرافیایی، شهرستانی، سید محمدتقی، (۱۲۱۳ - ۱۳۰۷ ق)، قم، مولود کعبه، ۱۳۸۲ش، رقعی، ۳۳۶ صفحه، گزینش و تلخیص و افزوده از: محبوب القلوب، محمدباقر (۱۳۲۸ش)؛
۶۶. کربلای عشق: راهنمای سفر زائرین به عتبات عالیات، غلامی مایانی، ابوالقاسم، تهران، ۱۳۸۴ ش، رقعی، اول، ۳۱۲ صفحه؛

۶۷. کربلایی که من دیده‌ام: سفرنامه عتبات عالیات، بقایای نابینی، اسدالله (۱۳۲۷ش)، تهران، فرزانه، ۱۳۸۰ش، رقعی، اول، ۲۶۵ صفحه؛
۶۸. کربلایی که من دیدم، سفرنامه کربلا، گزارشی از فعالیت‌های مراکز دینی کربلا، کاظمی، علی؛
۶۹. گزارشی از کربلا بر اساس آمار، بهرامی، غلامرضا (۱۳۴۴ش)، چاپ ۱۳۸۹ش، به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی؛
۷۰. گنجینه دانشمندان، رازی، محمدشریف (۱۳۳۰ - ۱۴۲۱ ق)، قم، چاپخانه پیروز، ۱۳۵۴ش، وزیری، جلد ۶ از صفحه ۳۱۶ تا ۳۳۶ درباره تاریخچه و بزرگان و علمای کربلا؛
۷۱. مرقع کربلا، مروهوی، سید اعجاز حسین (۱۲۶۶ - ۱۳۴۰ ق)، مطبوعه ریاضی، ۱۳۲۸ ق، ۱۲۰ صفحه، جغرافیا و تاریخ کربلا را از سده ۱ تا سده ۱۴ هجری بررسی کرده و در سال ۱۳۲۰ ق تألیف شده؛
۷۲. مروری اجمالی بر تاریخ، سیاسی کربلا، ولوجردی، محمد، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۱۴ ق، رقعی، ۵۴ صفحه؛
۷۳. معراج الزائرین: راهنمای زائرین کربلا و عتبات عالیات عراق، شفیعی راد، علی اکبر (۱۳۴۲ش)، قم، مهدیه، ۱۳۶۸۱ش، جیبی، اول، ۲۲۴ صفحه؛
۷۴. معماری کربلا در گذر تاریخ، انصاری، رئوف محمدعلی، تهران، ستاد بازسازی عتبات عالیات و قم، مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۷ش، رقعی، اول، ۳۷۶ صفحه؛
۷۵. میراث کربلا در تایخ فرهنگی، اجتماعی کربلا، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ ق)، مترجم: انصاری محلاتی، محمدرضا (۱۳۳۷ش)، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ش، رقعی، ۱۸۶ صفحه؛
۷۶. نگاهی به تاریخ عتبات: نجف، کربلا، ...، اسلامی، حسین (۱۳۲۶ش)، ساری، نشر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰ش، وزیری، اول، ۱۵۵ صفحه؛
۷۷. وادی عشق در تاریخ عتبات عالیات عراق، امیری طباطبایی، سید جعفر (۱۳۲۸ش)، قم، زبرجد، ۱۳۸۲ش، وزیری، اول، ۲۰۰ + ۳۰۰ صفحه در ۲ جلد، فصل چهارم این کتاب درباره کربلا و گنبد و بارگاه و عظمت کربلاست؛
۷۸. همراه با زائرین عتبات عالیات، باقری‌پور، سید محمد، قوچان، مروجان، ۱۳۸۷ش، رقعی، اول، ۲۰۰ صفحه؛
۷۹. همراه با زائرین کربلا (عتبات عالیات)، بهتاش، یدالله (۱۳۲۹ش)، تهران، سبحان، ۱۳۸۴ش، جیبی، اول، ۳۷۸ صفحه؛
۸۰. همراه ملائک: راهنمای سفر به عتبات عالیات، کریمی، رضا (۱۳۴۷ش)، قم، نیسم حیات، ۱۳۸۳ش، جیبی، اول، ۳۵۲ صفحه؛

کتاب‌های اردو

۱. تاریخچه کربلا و نجف، ناشناخته، مکتبه امامیه، ۲۵۰ صفحه؛
۲. تاریخ کربلا و نجف، جزائری، سید طیب، (۱۳۴۴ ق)، لاهور، اداره علوم آل محمد (ص)، ۱۹۶۲ م، ۲۳۰ صفحه؛
۳. کربلاشناسی، رضوی، سید سعید اختر، فیض آباد، ۱۹۸۲ م؛
۴. کربلا در تاریخ، ناشناخته، مترجم: زیدی، سید یاور حسین، از انگلیسی به اردو، لکنهو؛
۵. کربلای معلی، نقوی، سید شبیه الحمد، لکنهو، سرفراز قومی، ۱۳۶۴ ق؛
۶. مشاهد مشرفه، عابدی، سید محمد انیس، قم، انتشارات حضرت معصومه، ۱۴۲۶ ق، رقمی، اول، ۲۳۱ صفحه؛ از صفحه ۶۷ تا ۹۷ درباره کربلا؛

مقاله‌ها

۱. آفاق السیاحة الدینیة فی کربلا و آثارها الاقتصادية المباشرة و غیر المباشرة جوده، لطفی حمید، مقاله‌ای است که در شماره ۴ مجله اهل بیت علیهم السلام در سال ۱۴۲۷ ق در صفحه ۳۱۸ به چاپ رسیده؛
۲. افتراءات (المس بیل) علی التاریخ - فتی الثورة من کربلا، مقاله‌ای که در مجله «الموسم» شماره ۱۴ سال ۱۴۱۳ ق در صفحه ۱۲۱ تا ۱۲۷ به چاپ رسیده است؛
۳. انتقال الحركة العلمية من کربلاء الی النجف، کاشف الغطاء، علی، مقاله‌ای است که در جلد ششم صفحه ۱۴۹ تا ۱۵۷ موسوعة النجف الأشرف به چاپ رسیده؛
۴. البناء العام لمدن لواء کربلا، مظفر، محسن عبدالصاحب (۱۹۳۸ م)، این مقاله در مجله «ایمان» در شماره ۵ و ۶ سال دوم از صفحه ۶۰ - ۶۵ و ۱۵۶ و ۱۹۱ به چاپ رسیده؛
۵. التداوی بالعقاقیر الشعیبة فی کربلا و غیرها، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ هـ ق)؛
۶. جامعة کربلا الکبری، صالحی، عبدالحسین، در مجله «المنبر الحسینی» در شماره ۴ سال ۱۴۲۲ ق در صفحه ۶۷ به چاپ رسیده؛
۷. الحمامات الشعیبة فی کربلا، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ ق)، در مجله التراث الشعیبی بغداد در سال ۱۳۹۲ ق به چاپ رسیده؛
۸. خزانه عتبة الروضة الحسينیه، میر قاضی (۱۳۸۸ ق)، در مجله «مجمع العمل العراقی»، در مجله ششم صفحه ۱۶ - ۳۷ به چاپ رسیده؛
۹. الرحلة العراقية سنة ۱۳۷۱ هـ ق، زنگی یوری، محمد هارون، در مورد برکات کربلا، بازار

- کربلا، اسامی نقود و اوزان کربلا، اداره حرم نوشته شده. این سفرنامه به زبان عربی در مجله «الموسم» شماره ۱۴ سال ۱۴۱۳ ق در صفحه ۲۳۰ تا ۳۸۷ به چاپ رسیده؛
۱۰. صفحه مجهولة من تاريخ النجف و کربلا فی القرن الثالث عشر رؤوف، عماد عبدالسلام، (۱۹۴۸ م)، این مقاله در شماره اول مجله «آفاق نجفیه» در سال ۱۴۲۶ ق به چاپ رسیده؛
۱۱. الطباعة فی دار الاسلام و کربلا، حلمی، ابراهیم، در مجله لغة عرب سال ۱۳۳۱ ق به چاپ رسیده؛
۱۲. عتبات، یلاسیر، علیرضا، این مقاله در جلد ۱۱ صفحه ۱۵۲ تا ۱۵۳ در دائرة المعارف تشیع به چاپ رسیده است؛
۱۳. کربلا فی التاريخ، محفوظ، حسین علی؛
۱۴. کربلا فی العهد المغولی الایلخانی، الکیدی، عادل، مقاله ای در مجله «اقلام» جزء نهم سال چهارم ۱۳۸۸ ق به چاپ رسیده؛
۱۵. کربلا فی المراجع الغربية، مترجم: خیاط، جعفر، از صفحه ۲۸۱ تا ۲۸۴ در موسوعة العتبات جلد ۸ به چاپ رسیده؛
۱۶. مخزن السجاد فی العتبة الحسينية المقدسة بین الامس و الیوم، مسعودی، محمود، در مجله «روضه الحسينية» در شماره ۴۰ سال، ۱۴۳۲ ق در صفحه ۴۵ به چاپ رسیده؛
۱۷. مخطوطات العربية فی خزائن آل المرعشی فی کربلا، آل طعمه، سلمان هادی، (۱۳۵۳ ق)؛
۱۸. المكتبة الحسينية، رفاعی، عبدالجبار، (۱۳۷۵ ق)، در مجله «رسالة الحسين عليه السلام» در شماره اول و دوم سال ۱۴۱۱ ق در صفحات ۲۰۷ و ۲۱۳ به چاپ رسیده؛
۱۹. مؤسسه الدراسة الدينية الشيعية فی النجف و کربلا، خلال القرن التاسع عشر من منظور غربی، حکیم، محمد عبدالهادی، این مقاله در سال ۱۹۹۸ م ارائه شده؛
۲۰. النذور فی کربلا، آل طعمه، سلمان هادی (۱۳۵۳ ق)؛
۲۱. نظام العتبات المقدسه، این مقاله در مجله «الغری» در شماره ۳۵ و ۴ سال دهم ۱۳۶۷ ق به چاپ رسیده؛

مجلات

۱. آستان حسین، به زبان فارسی به صورت ماهنامه در کربلا منتشر می شود؛
۲. الاخلاق و الآداب، ماهنامه ای که از سال ۱۳۷۷ ق در کربلا منتشر می شد؛
۳. اهل بیت عليهم السلام؛
۴. هفته نامه الغروب در سال ۱۳۵۴ ق منتشر می شد،

۵. هفته نامه شعله الاهالی، در سال ۱۳۷۹ ق منتشر می‌شد؛
۶. رساله الحسين عليه السلام، فصلنامه که در قم منتشر می‌شود؛
۷. رساله الشرق، در تاریخ ۱۹۵۵م در کربلا منتشر می‌شد؛
۸. الروضة الحسينية، ماهنامه‌ای به زبان عربی در مورد کربلا که تاکنون بیش از ۴۰ شماره از آن در کربلا به چاپ رسیده. به اشراف: عمیدی، سید محمد حسین؛
۹. المنار الکربلائیة؛
۱۰. المنبر الحسيني؛
۱۱. روزنامه الندوة در سال ۱۳۶۰ق منتشر می‌شد.
۱۲. مجله الرائد در سال ۱۳۸۷ق منتشر می‌شد.
۱۳. مجله صوت الاسلام در سال ۱۳۹۲ق منتشر می‌شد.
۱۴. ماهنامه صوت المبلغين در سال ۱۳۷۸ق منتشر می‌شد.
۱۵. روزنامه الاتفاق در سال ۱۳۳۷ق منتشر می‌شد.
۱۶. هفته نامه القدوة در سال ۱۳۷۰ ق منتشر می‌شد.
۱۷. ماهنامه اجوبة المسائل الدينية در سال ۱۳۷۱ق منتشر می‌شد.
۱۸. هفته نامه الاسبوع در سال ۱۳۶۲ق منتشر می‌شد.
۱۹. النهضة الحسينية، این مجله درباره کربلا و دیگر مسائل، به زبان‌های انگلیسی، آلمانی و عربی، به صورت ماهنامه در کربلا منتشر می‌شود.

پی‌نوشت:

۱. از جمله آنها می‌توان به کتاب «معجم ما کتب عن الرسول و اهل بیت عليهم السلام»، عبدالجبار رفاعی در جلد ۷ و ۸، چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، و کتاب‌شناسی تاریخی امام حسین عليه السلام از محمد اسفندیاری با چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۰ ش، کتاب‌شناسی امام حسین عليه السلام از نجفقلی حبیبی و... اشاره کرد.